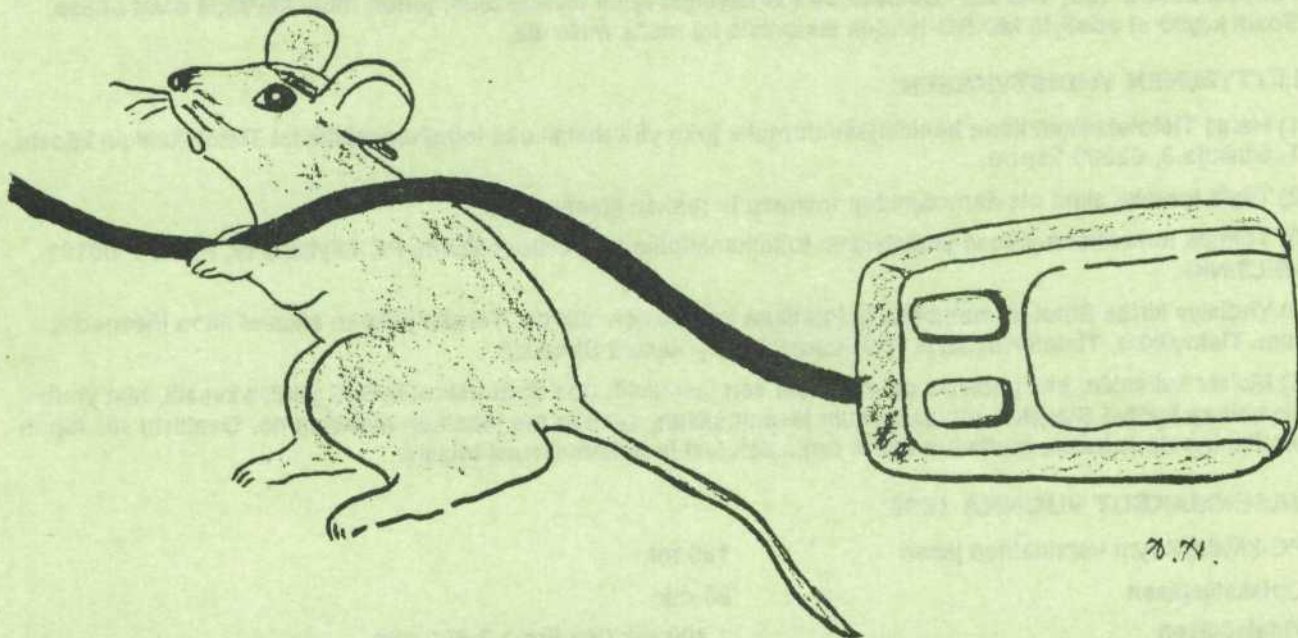
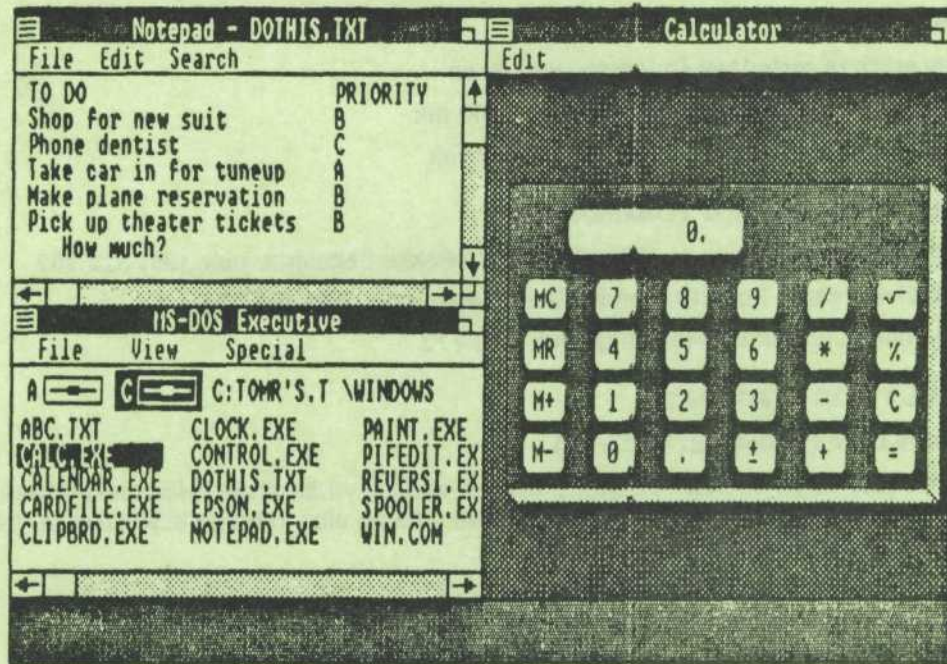

PC-KÄYTTÄJÄ

2
88

PC-käyttäjät ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja: Tapio Hietamäki Puh. (t) 151 3253

Toimitus: Karl Kiravuo, Timo Pyörny, Jari Nopanen

Postiosoite: PC-käyttäjät ry, PL 494, 00101 HELSINKI

PC-KÄYTTÄJÄT RY:

Puheenjohtaja: Kari Kiravuo puh. 152 4787
 Varapuheenjohtaja: Samuli Kalla puh. 848 169
 Taloudenhoitaja: Seppo Marjamäki puh. 143 122

LEHDEN ILMESTYMINEN:

Lehti ilmestyy kolmena numerona vuodessa.

ILMOITUSHINNAT:

Mukaan liitetty erillinen materiaali sopimuksen mukaan
 Koko sivu, mustavalkoinen, monistettu A4: 1000 mk
 Puoli sivua A5: 600 mk

LISÄTIETOJA YHDISTYKSEN TOIMINNASTA:

Yhdistys yleensä: Kari Kiravuo, puh. (90) 152 4787 ja Pekka Seitovirta, puh. (90) 522 962
 'Kuukauden 2. tilital'-sarja: Pertti Huotari tai Martti Laho, puh. (90) 143 122
 PD-ohjelmat ja niiden jakelu: Raimo Jänkä, puh. 174 772

ELEKTRONISET POSTILAATIKOT:

Yhdistyksen oma boxi: (Hoitaa Jari Nopanen)

Puhelinnumerot: (90) 60 80 70 ja 61 21 545. Edellinen on vain yhdistyksen jäsenten käytössä klo 14-23. Muuna aikana linja on kaikkien käytettävissä. Jälkimmäinen linja on aina kaikkien käytettävissä. (Näitä ehtoja muutetaan, jos kuormitussuhteet muuttuvat.)

Modeemiasetukset: No parity, 8 bit, 1 stop bit.

MIKRO-lehden boxi: (Hoitaa Mikro-lehden toimitus/Kari Tyllillä)

Puhelinnumero: (90) 143 227. Boxissa on PC-käyttäjät ry:lle varattu alue, johon muut käyttäjät eivät pääse. Boxin käyttö ei edellytä MIKRO-lehden tilaamista tai multa maksuja.

LIITTYMINEN YHDISTYKSEEN:

- 1) Hanki Tietotekniikan liiton henkilöjäsenlomake joko yllä mainitulta toimihenkilöiltä tai Tietotekniikan liitosta, Tulkinkuja 3, 02600 Espoo.
- 2) Täytä lomake siinä olevien ohjeiden mukaan ja maksa jäsenmaksu.
- 3) Toimita lomakkeen yläosa yhdistyksen toimihenkilölle tai postiosoitteella PC-käyttäjät ry, PL 494, 00101 HELSINKI
- 4) Yhdistys kirjaa Sinut jäsenekseen ja toimittaa lomakkeen liittoon. Tämän jälkeen alkavat liiton jäsenedut, mm. Tietovilkko, Tietotekniikka ja ATK-vuosikirja hyödyttää Sinuakin.
- 5) Muista kuitenkin, että yhdistys on yhtä kuin sen jäsenistö. Jos Sinä haluat hyötyä yhdistyksestä, niin yhdistys haluaa hyötyä Sinusta - muutakin kuin jäsenmaksun, senhän me jokainen maksamme. Osallistu siis tapahtumiin, kysele asioista, mutta tuo myös omia tietojasi ja kokemuksiasi toisille.

JÄSENMAKSUT VUONNA 1988:

PC-käyttäjät ry:n varsinaisen jäsen	160 mk
Opiskelijajäsen	80 mk
Yhteisöjäsen	1.800 mk (Iso firma 3.600 mk)

Tietotekniikan liiton jäsenyhdistykseen kuuluva, joka haluaa säilyttää tämän jäsenyytensä ja haluaa sen lisäksi liittyä yhteen tai useampaan muuhun jäsenyhdistykseen, maksaa jokaiselle muulle yhdistykselle ns. kakkosjäsenmaksun 80 mk

Vuoden loppupuolelliskolla liittyviltä maksu on puolet koko vuoden maksusta.

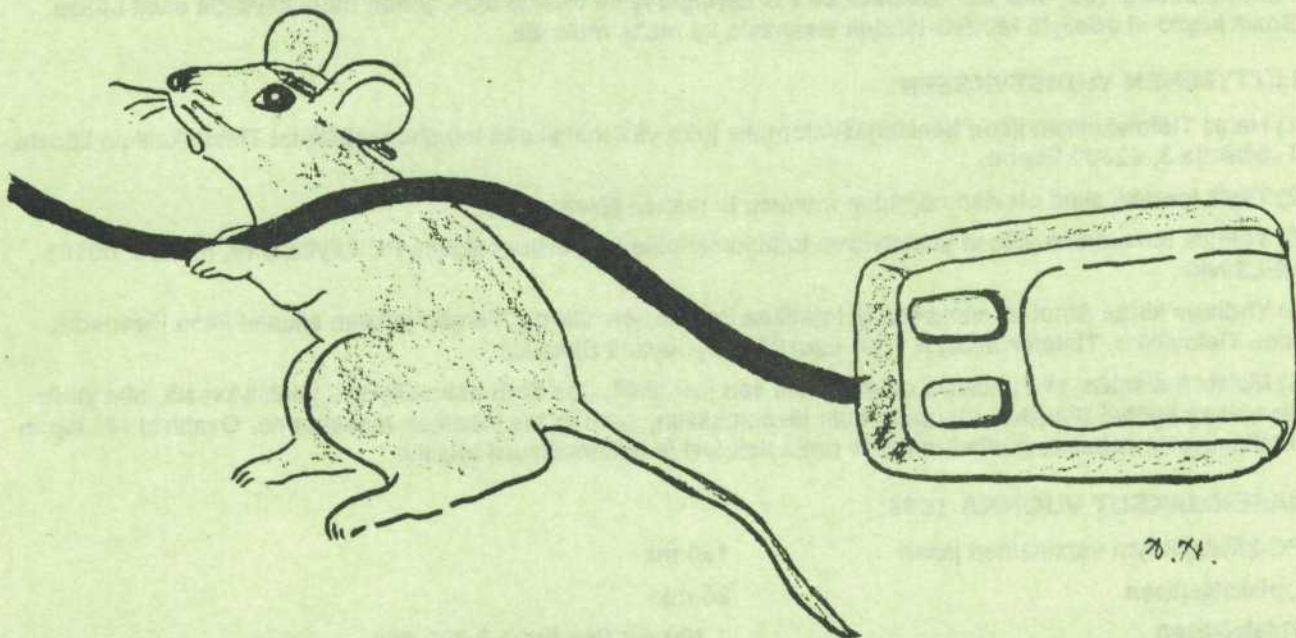
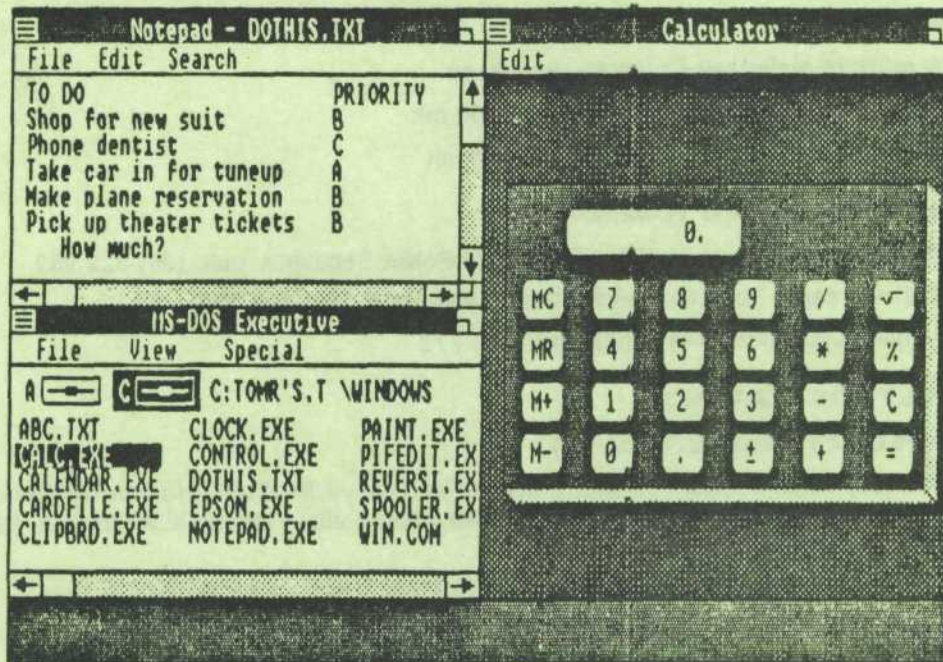
YHDISTYKSEN POSTIOSOITE:

PC-käyttäjät ry
 PL 494
 00101 HELSINKI

PC-KÄYTTÄJÄ

2
88

PC-käyttäjät ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja: Tapio Hietamäki Puh. (t) 151 3253

Toimitus: Karl Kiravuo, Timo Pyörny, Jari Nopanen

Postiosoite: PC-käyttäjät ry, PL 494, 00101 HELSINKI

PC-KÄYTTÄJÄT RY:

Puheenjohtaja: Karl Kiravuo puh. 152 4787
 Varapuheenjohtaja: Samuli Kalla puh. 848 169
 Taloudenhoitaja: Seppo Marjamäki puh. 143 122

LEHDEN ILMESTYMINEN:

Lehti ilmestyy kolmena numerona vuodessa.

ILMOITUSHINNAT:

Mukaan liitetty erillinen materiaali sopimuksen mukaan
 Koko sivu, mustavalkoinen, monistettu A4: 1000 mk
 Puoli sivua A5: 600 mk

LISÄTIETOJA YHDISTYKSEN TOIMINNASTA:

Yhdistys yleensä: Karl Kiravuo, puh. (90) 152 4787 ja Pekka Seltovirta, puh. (90) 522 962
 'Kuukauden 2. tilstai'-sarja: Pertti Huotari tai Martti Laho, puh. (90) 143 122
 PD-ohjelmat ja niiden jakelu: Raimo Jänkä, puh. 174 772

ELEKTRONISET POSTILAATIKOT:

Yhdistyksen oma boxi: (Hoitaa Jari Nopanen)

Puhelinnumerot: (90) 60 80 70 ja 61 21 545. Edellinen on vain yhdistyksen jäsenten käytössä klo 14-23. Muuna aikana linja on kalkkien käytettävissä. Jälkimmäinen linja on aina kalkkien käytettävissä. (Näitä ehtoja muutetaan, jos kuormitussuhteet muuttuvat.)

Modeemiasetukset: No parity, 8 bit, 1 stop bit.

MIKRO-lehden boxi: (Hoitaa Mikro-lehden toimitus/Karl Tyllilä)

Puhelinnumero: (90) 143 227. Boxissa on PC-käyttäjät ry:lle varattu alue, johon muut käyttäjät eivät pääse. Boxin käyttö ei edellytä MIKRO-lehden tilaamista tai muita maksuja.

LIITTYMINEN YHDISTYKSEEN:

- 1) Hanki Tietotekniikan liiton henkilöjäsenlomake joko yllä mainitulta toimihenkilöiltä tai Tietotekniikan liitosta, Tulkinkuja 3, 02600 Espoo.
- 2) Täytä lomake silinä olevien ohjeiden mukaan ja maksa jäsenmaksu.
- 3) Toimita lomakkeen yläosa yhdistyksen toimihenkilölle tai postiosoitteella PC-käyttäjät ry, PL 494, 00101 HELSINKI
- 4) Yhdistys kirjaa Sinut jäsenekseen ja toimittaa lomakkeen liittoon. Tämän jälkeen alkavat liiton jäsenedut, mm. Tietovilkko, Tietotekniikka ja ATK-vuosikirja hyödyttää Sinuakin.
- 5) Muista kuitenkin, että yhdistys on yhtä kuin sen jäsenistö. Jos Sinä haluat hyötyä yhdistyksestä, niin yhdistys haluaa hyötyä Sinusta - muutakin kuin jäsenmaksun, senhän me jokainen maksamme. Osallistu siis tapahtumiin, kysele asioista, mutta tuo myös omla tietojasi ja kokemuksiasi toisille.

JÄSENMAKSUT VUONNA 1988:

PC-käyttäjät ry:n varsinaisen jäsen	160 mk
Opiskelijajäsen	80 mk
Yhteisöjäsen	1.800 mk (Iso firma 3.600 mk)

Tietotekniikan liiton jäsenyhdistykseen kuuluva, joka haluaa säilyttää tämän jäsenyytensä ja haluaa sen lisäksi liittyä yhteen tai useampaan muuhun jäsenyhdistykseen, maksaa jokaiselle muulle yhdistykselle ns. kakkosjäsenmaksun 80 mk

Vuoden loppupuolelliskolla liittyviltä maksu on puolet koko vuoden maksusta.

YHDISTYKSEN POSTIOSOITE:

PC-käyttäjät ry
 PL 494
 00101 HELSINKI

Sivuntaittoa julkaisuohjelmalla

Käsitteestä DeskTop Publishing (DTP) on kirjoitettu viimeisten kahden vuoden aikana ahkerasti mikroalan lehdissä. DeskTop Publishing-sanalle ei ole vielä keksitty hyvää vakiintunutta suomenkielistä vastinetta. Termi tarkoittaa järjestelmää, jossa julkaisun laatimistoimista yhdistyvät tekstin latominen ja taitto. Toistaiseksi on käytetty enimmäkseen ilmausta pöytäpaino ja myös vastinetta julkaisujärjestelmä. Sellainenkin sanahirviö kuin näyttöruutu-asetointi on tuotu esiin. Hieman siedettävämmissä suomennoksista mainittakoon näyttötaitto ja omapainatus.

Käytän tässä termiä julkaisuohjelma. Tarkoitin sillä ohjelmaa, jonka avulla voi suorittaa erilaisten julkaisujen sivuntaittoa mikron kuvaruudulla. Julkaisuohjelmia on nykyään saatavissa aina 8-bittisistä kotimikroista alkaen. Commodore 64-mikrolle on saatavissa mm. Printfox- ja Pagefox-ohjelmat, joilla pystyy tekemään pienimuotoisia julkaisuja. Apple on ollut edelläkävijä julkaisuohjelmien alueella Macintosh-mikroineen. Perässä ovat seuranneet PC-mikroille kehitetyt julkaisuohjelmat, joista tunnetuimmat lienevät Pagemaker ja Ventura. Pa-

gemaker on Windows- ja Ventura GEM-pohjainen.

Julkaisuohjelmiin liittyy vielä paljon ongelmia. Skandinaaviset merkit saattavat kadota siirrettäessä tietoja teksturilla tehdystä tekstitiedostosta julkaisuohjelman käsiteltäväksi. Jos teksti on muotoiltua, osa tekstistä voi kadota tai muuttaa muotoaan siirrossa. Jollakin piirto-ohjelmalla tehty kuva voi muuttaa melkoisesti muotoaan, kun se siirretään julkaisuohjelmaan. Tässä on mainittu vain muutamia niistä ongelmista, joita vielä esiintyy julkaisuohjelmissa. Koska ajan tapahtuu kuitenkin kehitystä, joten aikanaan saamme parempia versioita, joissa ei ole enää lastentauteja.

Useita lehtiä on jo toimitettu käyttäen apuna julkaisuohjelmaa. Eräässä lehdessä mainittiin, että kyseinen lehden numero pläjäytettiin Pagemakerilla koemielessä. Kokeilua tämä on myös PC-KÄYTTÄJÄ-lehden osalta. Tulostus on suoritettu matrisikirjoittimella, joten jälki ei ole vielä kovin hyvää. Ehkä myöhemmin voidaan käyttää laser-kirjoitinta, jolloin luettavuus paranee toivon mukaan entistään.

Tapio Hietamäki

Sisältö

Sivuntaittoa julkaisuohjelmalla	3
Puheenjohtajan palausta.....	4
Hyvin toteutettu käyttöliittymä takaa käyttäjystävällisyyden	5
Tietojen siirto mikrotietokoneen symphony-ohjelman laskenta-alustan ja keskuskoneen tiedoston välillä	6
PC-käyttäjät ry:n elektronisen postilaatikon (PCUF:n) käyttöohje	8
Opastusta kiintolevyn käyttäjälle	13

Kansi

Ikkunat ja hiiri näyttelevät yhä tärkeämpää osaa mikrojen käyttöliittymässä. Monessa mikrossa nämä ovat jo vakiinvarusteita. Kun OS/2 tulee laajempaan käyttöön ja Presentation Manager markkinoille, tällöin hiiri, ikkunat ja ikonit (kuvakkeet) saavat lisää käyttäjiä. On siis syytä tutustua hiiren käyttöön jo nyt.

Tämän lehden postituksen maksaa **Yritysmikrot Oy, Helsinki.**

Puheenjohtajan palsta

30.3.1988 vietettiin IBM PC:n Suomeen tulon 5-vuotisjuhlaa. Helsingin alueella oli isot kemut ainakin Sophisticsilla ja Businessmanilla, siis jälleenmyyjillä. Sophistics Oy juhli lisäksi uutta upeaa taloan Olarissa.

19.7.1988 täyttää vuorostaan PC-KÄYTTÄJÄT ry. 5 vuotta. Kunnioitettava ikä PC-ajanlaskun mukaan, ja sopii hyvin tuohon edellä olevaan. Voitaisiin siis päätellä, että pojat olivat vankasti ajan hermolla yhdistystä perustaessaan.

Mutta, mutta,... kuka muistaa vielä, mitä oli ennen Floraa? Tuohon aikaan CP/M oli vallitseva käyttöjärjestelmä, jota myös toimistoissa käytettiin. Ja sitten oli tietysti Apple. Lisäksi oli sekalaisia ja takuulla yhteensopimattomia järjestelmiä siellä täällä. Tekstiä kirjoitettiin WordStarilla, joka oli 'eräs parhaista saatavissa olevista tekstiohjelmista'. Laskenta tehtiin Visicalcilla.

Meidän perheeseemme hankittiin ensimmäinen CP/M-kone jo lokakuussa 1982. Se oli varsin etevä kone siihen aikaan. Muistia oli mahtavasti 64 kb ja siinä oli yksi peräti 320 kb lerppuasema. Kone oli Sanyo MBC-1000, jonka mukana tuli kaksi ohjelmaa: WordStar ja Calcstar. Tulostimeksi ostettiin samalla kiekkokirjoitin Brother HR-1. Myöhemmin vaihdoin täysikorkean levyaseman kahteen puolikorkeaan.

Esimerkiksi tämä oli siis ennen Floraa. Merkittäväntä asiassa on kuitenkin, että kone on edelleen päivittäisessä käytössä ja tuon kirjoittimen ansiosta tekee jälkeä, johon matriisikirjoittimet alkavat vasta tänä päivänä yltää 24- tai 48-neulaisuudellaan.

Tuolla Sanyolla on kirjoitettu pari kirjaa, lukuisia käännöstitä ja jatkuvana virtana yksittäisiä papereita. Tänä aikana tietokoneessa on ollut vain yksi vika: yksi muistipiiri hajosi. Kone itse kertoi selväkielellä, että muistissa oli vikaa. Kirjoittimeen on kerran vaihdettu kirjoituspään nostosolenoidi, ja kone on samalla peruspuhdistettu.

Tietenkin perheeseen on yli viiden vuoden aikana ilmestynyt joukko muitakin tietokoneita, joten vertailukohtia on riittävästi. Moniajokin toimii: pannaan IBM-kloonit töihin, kävellen toiseen huoneeseen ja käynnistetään Sanyolla toinen homma. Järmälä sanoi sitä Adidas-verkoksi, vaikka minulla se taitaa olla Nokia-verkko. Sanyolla tehdyt CP/M-tekstit voi myös helposti siirtää IBM PC:lle Uniform-ohjelmalla.

Tällä kaikella pyrin sanomaan, että vanha ja yksinkertainen laite, jota kuitenkin osataan hyvin käyttää, palvelee ehkä paremmin kuin uusi, hieno, monimutkainen ja vaikea vehje. Sama koskee ohjelmia. Myöskään ei aina tarvita sitä kaikkein uusinta lisälaitetta, joka lisää koneen nopeutta arvosta 180 arvoon 220, kun korvien väli toimii nopeudella 5.

* * *

Palataan siihen yhdistyksemme 5-vuotiseen olemassaoloon. Tämöinen vuosimäärä ei mitenkään ole suuren juhlan väärtti, mutta onhan sekin sentään alku johonkin. Juhlita tuskin kuitenkaan kannattaa 19.7. puhua, kaikkihan ovat lomalla. Kyllä ovat pojat olleet aikoinaan innostuneita, kun perustava kokous on todella saatu koolle tuolloisena ajankohtana.

Luulenpa että on parasta järjestää vähän tavallista parempi tarjoilu johonkin syksyn kokoukseen ja vietetään juhlaa 'työn merkeissä'.

* * *

Uusi lehti on kääntynyt elektronisen postilaatikkomme lyhyessä historiassa. Anoinme ja saimme Tietotekniikan liitolta apurahan oman boxikoneen hankintaa varten. Tähänastinen konehan oli vuokrattuna, koska toimintaa aloitettaessa ei tiedetty mikä konekoko ja mitkä ominaisuudet tarvittaisiin.

Samalla on sovittu, että Tietotekniikan liittoon kuuluvat muut järjestöt voivat halutessaan perustaa postilaatikkoomme oman kokousalueensa, johon ulkopuoliset eivät pääse. Lisäksi käynnistetään joitakin kaikille avoimia ilmoitustauluja liiton piirissä tapahtuvan toiminnan tiedottamista varten.

Tämä tulee mahdolliseksi heti kun, uusi kone käynnistyy. Kyseessä on Fintronicin myymä Intel PC 386 ja siinä Unix 386-ohjelma.

Jari Nopanen perehtyy parhaillaan uuteen laitteistoon, joka saatiin muutama päivä sitten. Ainakin aluksi näytti siltä, että vehkeissä on jotakin pientä vikaa. Jos näin on, niin samalla voidaan testata maahantuojaan takuu ja muu tuki. Kerrotaan käyttäjän kokemukset sitten seuraavassa lehdessä.

* * *

Jäsenmäärä on 15.5.88 noussut 458:an. Viimeksi firmakäynnillä IBM:ssä oli osanottajia 48, ilmoittautuneita oli kymmenkunta enemmän. ATK-Instituutissa pidettyjen tiistaitilaisuuksien osanottajamäärä on pyörinyt siinä parinkymmenen kieppeillä tilaisuutta kohti.

Kaikkiaan kevätkausi on ollut hyvä kokemus ja antoisaa aikaa yhdistyksen toiminnassa. Kaikki tilaisuudet on eräistä keuksista huolimatta pidetty. Joka lähtöön on väkeä riittänyt, vaikka alan ihmisillä on tarjolla paljon muutakin menoa.

Luin eräästä suomalaisesta ATK-alan yhdistyksestä, jonka jäsenmäärä on yli 300, mutta jonka vuosikokouksessa oli mälleen 4 osanottajaa. Miksi ihmiset haluavat kuulla yhdistykseen, vaikka eivät halua tehdä mitään oman yhdistyksensä toiminnan ylläpitämiseksi? Siinä olisi sosio- tai muille logeille tutkimuskohde.

* * *

Syyskaudeksi on tiedossa runsaasti ohjelmaideoita, ja tapahtumarunko on luultavasti samanlainen kuin oli nyt kevätkaudella. Kokeiluna aloitetut tiistaitilaisuudet saavuttivat riittävästi suosiota, mutta aiheiden käsittely oli liian valmistelemaantonta ja satunnaista. Tilaisuuksia kuitenkin jatkettaneen usein eväin.

* * *

Lopuksi toivotan kaikille hyvää kesää. Toistan saman minkä sanoin vuosi sitten vastaavassa tilanteessa: Mieluummin sun burn kuin burn out. Vaihtakaa välillä vapaalle.

Karl Kiravuo

Hyvin toteutettu käyttöliittymä takaa käyttäjäystävällisyyden

Tietotekniikka-lehdessä on julkaistu aikaisemmin artikkeli, jonka otsikko julisti, että käyttäjäystävällisyys on ruma sana. Näin varmaan onkin. Kysymyksessä on suora käännös englannin sanasta user friendliness.

Sanalla user interface on monta suomennosta, joista mainittakoon käyttäjällitöntä, käyttäjällittymä, käyttöliittos jne. Käytän itse tässä jutussa sanaa käyttöliittymä. Mielestäni hyvää suomalaista nimeä ei ole ainakaan vielä keksitty. Val tietääkö joku viimekkään suomennoksen.

Vaikka sanat käyttäjäystävällisyys ja käyttöliittymä ehkä ovat rumia, niiden sisältämä asia on merkityksellinen. Kun nykyään melkein jokaisen pöydällä on mikro tai pääte, käyttöliittymään pitää todella kiinnittää huomiota. Käyttöliittymällä on huomattava taloudellinen merkitys, sillä se vaikuttaa tietojärjestelmän tuottavuuteen.

GRAAFINEN KÄYTTÖLIITTYMÄ MIKROYMPÄRISTÖSSÄ

Xerox-yhtymä on ollut edelläkävijä edistyksellisen käyttöliittymän kehittämisessä. Palo Alton tutkimuskeskuksessa (PARC) kehitettiin vuonna 1973 Alto-tietokone, jota voidaan pitää henkilökohtaisen tietokoneen prototyyppinä. Jo tässä laitteistossa oli hiiri ikkunoineen.

Vuonna 1981 Xerox julkisti STAR-työaseman, johon kuului myös hiiri. Työasemassa käytettiin ikkunatekniikkaa ja ikoneita. Ikonin on pieni kuva, joka esittää jotakin suurempaa kokonaisuutta esim. ohjelmaa tai tiedostoa. Ikonista on käytetty mm. suomennoksia kuvake, kuvas ja kuvite. STAR-työasema ei levinnyt kuitenkaan laajempaan käyttöön.

Apple käytti Lisa-mikrossaan Xeroxin kehittämiä ideoita kuten hiirtä, ikkunoita ja ikoneita. Mikro oli kuitenkin liian kallis eikä se mennyt kaupaksi odotetulla tavalla. Niinpä Apple julkisti vuoden 1984 tammikuussa halvemmän riisutun mallin Macintoshin, joka on saavuttanut melkoisen suosion helppokäyttöisyyden ansiosta. Macintosh ei ole kuitenkaan IBM-yhteensopiva mikro. Tämä on ollut esteenä sen leviämislle varsinkin yrityksiin, joissa on ennestään IBM:n suuret koneet. Viime vuoden maaliskuussa julkistetut uudet Applen mikrot Macintosh SE ja Macintosh II saadaan kuitenkin IBM-yhteensopiviksi lisäkortin avulla.

Lisa- ja Macintosh-mikrot on suunniteltu nimen omaan graafista käyttöliittymää ajatellen. PC-mikrojen puolella graafinen käyttöliittymä ikkunoineen ja ikoneineen on myöhemmän kehityksen tulos. Tällä hetkellä vahvimilla käyttöliittymäkisassa on Microsoft Windows-ohjelmistollaan ja Presentation Manager-käyttöliittymällään.

Vastaavan tyyppinen ohjelmisto on GEM (Graphics Environment Manager), joka on saatavissa myös PC-mikroille. Atarin ST-sarjan mikroissa GEM on vakiovaruste samoin kuin Amstradin PC-mikroissa. Commodoren Amiga-mikroissa käyttöliittymän tehtäviä hoitelee Intuition-ohjelmatuote.

HIIRIOHJAUS

Hiiriohjaukseen perustuva graafinen käyttöliittymä helpottaa huomattavasti komentojen antamista laitteelle. Tietokonetta voi käyttää tarvitsematta muistaa usein kryptisiä komentokielen käskyjä. Tiedostoja voidaan käsitellä ja ohjelmia käynnistää hiirellä, joka korvaa melkein kokonaan näppäimistön.

Helppokäyttöisissä tietokoneissakin on kuitenkin omat käsitteensä, jotka täytyy ensiksi oppia, ennen kuin niitä voi käyttää tehokkaasti. Käyttäjän on tiedettävä ikonien merkitys, osattava avata hiirellä osoitettavat valikot ja hallittava ikkunoiden käyttö. Nämä toiminnot oppii kuitenkin varsin helposti esim. opastusohjelman avulla, joka saattaa tulla vakiovarusteena laitteen mukana.

Windows-ympäristössä valinta tehdään näpöyttämällä hiiren vasemmanpuoleista nappia. Toiminto (esim. ohjelma) käynnistetään kaksoisnäpöytyksellä ts. painetaan hiiren vasemmanpuoleisinta nappia kaksi kertaa peräkkäin nopeassa tahdissa. Kohdistimen liikuttelu hoidetaan näppärästi hiiren avulla.

SUURKONEIDEN KÄYTTÖLIITTYMÄ JA OHJELMISTOT

Suurkoneympäristössä käyttöliittymässä ja käyttäjäystävällisyydessä on paljon parantamisen varaa verrattuna mikroympäristöön.

Laitetoimittajia ei ole kiinnostanut helppokäyttöisten yleisohjelmien teko suurkoneiden pääteympäristöön. Esim. erästä suurkoneen tekstinkäsittelyohjelmaa käytettäessä joutuu tekstin sekaan kirjoittamaan omituisia pistealkuisia komentoja, joiden muistaminen ei ole kovin helppoa. Lopullisen tekstin muodon näkee vasta erillisen käännösvaiheen jälkeen.

Aloituskynnys on varsin korkea tällaisten tekstinkäsittelyohjelmien kohdalla. Henkilö, jolle kirjoittaminen ei ole jokapäiväistä puuhaa, unohtaa helposti ehkä vaivalla oppimansa komennot.

IBM-ympäristössä viime vuonna julkaistu SAA-sovel-lusarkkitehtuuri tuo aikanaan parannusta käyttöliittymään. Menee kuitenkin useita vuosia, ennen kuin käyttäjäystävällisiä ohjelmia löytyy suurkoneympäristöstä.

Tapio Hietamäki

Tietojen siirto mikrotietokoneen symphony-ohjelman laskenta-alustan ja keskuskoneen tiedoston välillä

Seuraavassa tarkastellaan miten saadaan mm. IBM-keskuskoneella olevia tiedostoja/tietoja siirrettyä hyödynnettäväksi mikrotietokoneen Symphony-ohjelman tekstinkäsittelyyn ja taulukkolaskentaan. Lisäksi tarkastellaan myös miten Symphony-työtiedostojen tietojen siirto onnistuu takaisin keskuskoneelle.

A) Tietojen siirto keskuskoneen tiedostosta Symphony-ohjelmaan

Keskuskoneelta mikrotietokoneelle siirrettävän tiedoston on oltava merkkimuotoinen peräkkäistiedosto. Se voi olla esimerkiksi raportti, tuloste tai dokumentti.

Tiedoston siirto mikrotietokoneen puolelle tehdään käytetyn pääte-emuloinnin tiedostonsiirto-ohjelmalla. Siirto on tehtävä **ms. merkkimuotoisena siirtona** (tekstisiirtona) eli siirtovaiheessa siirto-ohjelma suorittaa **EBCDIC --> ASCII muunnoksen**. Tällaisen siirron jälkeen tiedosto on selväkielinen ja luettavassa muodossa mikrotietokoneen puolella.

Tekstitiedon käsittely:

Jos siirretty tiedosto sisältää lähinnä vain tekstiä ja se halutaan esimerkiksi lisättäväksi johonkin Symphony-tekstiin ja/tai jatkomuokattavaksi Symphony-tekstinkäsittelyyn, voidaan ko. keskuskoneen puolelta siirretty tekstitiedosto lukea Symphony-ohjelmaan seuraavaa komentoreittiä:

F9 --> File --> Import --> Text --> <tiedostonimi>

(Vrt.! Komentoreitin F9 --> File --> Retrieve jne. kautta voidaan lukea Symphony'n omassa talletusmuodossa olevia tiedostoja - ei muita.)

Jos olet taulukkolaskennan puolella lukiessasi **Import**-komennolla tekstin sisään, varmistaudu, että ennen komennon antamista olet nimenomaan **A**-sarakeessa. Tällöin teksti menee riveinä A-sarakkeen lokeroihin ja sitä voidaan käsitellä myös tekstinkäsittelypuolella.

Jos olet tekstinkäsittelyn puolella lukiessasi **Import**-komennolla tekstin sisään, ei ole väliä missä sarakeessa sillä hetkellä olet.

Se millä rivillä olet tekstin sisäänlukuhetkellä määrää mihin kohtaan luettu teksti pystysuunnassa kohdistuu. Jos kohdassa on ennestään tekstiä, se jää alle ja siten menetetään.

Ole aluksi varovainen luettuasi tekstin sisään Symphony-ohjelmaan. Jos esimerkiksi Symphony-tekstinkäsittelyssä oikea reunus (marginaali) on pienempi kuin mitä on sisään luetun tekstin leveys, muotoilee Symphony

tekstikappaleen yleensä (jos asetus **Auto-Justify** on arvossa **Yes**) automaattisesti uudestaan pienenkin muutoksen jälkeen. Joskus tämä on ihan OK, mutta jos sisään luettu teksti on esimerkiksi valmis taulukko, menee tämä taulukko tästä aivan sekaisin. Siksi taulukon alussa kannattaa muuttaa Symphony-tekstinkäsittelyn asetuksia seuraavasti:

F10 --> Format --> Settings --> Justification --> None

Taulukon jälkeen taas voidaan asettaa uusi muotoilu voimaan, esimerkiksi:

F10 --> Format --> Settings --> Justification --> Even

Näin Symphony muotoilee tekstikappaleet taulukon jälkeen taas automaattisesti tarvittaessa.

Tekstikappaleiden (tai rivien, joita halutaan käsiteltävän yksittäisinä) loppuun pitää lisätä **ENTER**-näppäimellä kappaleen loppumerkit (pieni kolmio). Jos kappaleiden välissä ei ole tyhjiä rivejä eikä kappaleiden loppumerkejä ole lisätty, käsittelee Symphony tekstiä yhtenä isona kappaleena. Tällöin voi kaikki teksti mennä muotoilussa yhteen pitkään pötköön, ja kappalerajat sekoavat.

Numerotiedon käsittely:

Jos siirretty tiedosto sisältää lähinnä paljon lukuja ja näitä lukuja halutaan käsitellä taulukkolaskennassa tai muodostaa niistä graafiikkakuvia, voidaan ko. keskuskoneen puolelta siirretty tiedosto lukea Symphony-ohjelmaan seuraavaa komentoreittiä:

F9 --> File --> Import --> Structured --> <tiedostonimi>

Se missä sarakeessa olet tiedoston sisäänlukuhetkellä määrää mihin kohtaan luettu tieto vaakasuunnassa kohdistuu. Ja millä rivillä olet tiedoston sisäänlukuhetkellä määrää mihin kohtaan luettu tieto pystysuunnassa kohdistuu. Jos kohdassa on ennestään tekstiä tai tietoa, se jää alle ja siten menetetään.

Tällä tapaa Symphony-ohjelmaan luetusta tiedostosta tuodaan vain kaikki numerotiedot eli luvut. Kaikki teksti jää siis pois. Huomattavaa on, että jos tiedoston teks-

tiosissa on esimerkiksi vuosilukuja, myös ne luetaan taulukkolaskentaan. Tämä saattaa sekoittaa tietomateriaalia, koska luettavan tiedoston riveillä esiintyvät luvut sijoitetaan riveittäin ensimmäisestä sarakkeesta lähtien samassa järjestyksessä taulukkoon. Jos luettavassa taulukossa on tyhjiä kenttiä, se myös voi sekoittaa taulukon rakennetta em. syystä. Tätä voidaan korjata lisäämällä lukua 0 tarpeellisiin kohtiin.

Teksti- ja numerotiedon käsittely:

Jos siirrettävä tiedosto sisältää sekä tarpeellista tekstiä että lukuja ja näitä lukuja halutaan käsitellä taulukkolaskennassa tai muodostaa niistä grafiikkakuvia, pitää tiedoston kaikki tekstit ympäröidä lainausmerkeillä ennen kuin se luetaan Symphony-ohjelmaan. Lainausmerkit voi lisätä tekstien ympärille jo keskuskoneella ennen tiedoston siirtoa.

Lainausmerkkien lisäys voidaan tehdä myös mikrotietokoneen puolella tiedostosiirron jälkeen, esimerkiksi EDLIN-editorilla. Tai vaikkapa Symphony-tekstinkäsittelyssä: tekstin luku **Import**-komennolla, muokkaus ja sitten tulostus tiedostoon.

Teksti- ja numerotiedosto, jossa tekstit on ympäröity lainausmerkein, voidaan lukea Symphony-ohjelmaan seuraavaa komentoreittillä:

F9 --> File --> Import --> Structured --> <tiedostonimi>

Se missä sarakkeessa olet tiedoston sisäänlukuhetkellä määrää mihin kohtaan luettu tieto vaakasunnassa kohdistuu. Ja millä rivillä olet tiedoston sisäänlukuhetkellä määrää mihin kohtaan luettu tieto pystysuunnassa kohdistuu. Jos kohdassa on ennestään tekstiä tai tietoa, se jää alle ja siten menetetään.

Tällä tapaa Symphony-ohjelmaan luetusta tiedostosta tuodaan kaikki tekstit ja luvut omiin lokeroihinsa.

Tiedosto, jossa on tarpeellista teksti- ja numerotietoa, voidaan tuoda Symphony-ohjelmaan myös kahtena eri palana. Teksti omana tiedostonaan ja lukutiedot omana tiedostonaan. Tiedoston jakaminen kahteen (tai useampaan osaan) on ehkä helpointa tehdä keskuskoneen puolella esimerkiksi ISPF:n editoria apuna käyttäen. Luetaan sitten esimerkiksi A-sarakkeeseen ja numerotiedosto B-sarakkeeseen.

Myös Symphony'n kortisto-osaa voitaisiin hyväksikäyttää paloiteltaessa tietoa tekstitiedostosta Symphony-tilukkolaskennan lokeroihin. Tämä tapa on kuitenkin hiukan hankala eikä sovellu muuttuviin tarpeisiin.

B) Tietojen siirto Symphony-ohjelmasta keskuskoneelle

Symphony-työtiedostoja ei sellaisenaan kannata siirtää keskuskoneelle, koska näitä tiedostoja "ei ymmärrä" kukaan muu kuin Symphony-ohjelma. Siksi tiedot Symphony'n omasta työstä on ensin tulostettava tiedostoon ennen kuin niitä voidaan hyväksikäyttää muualla.

Tulostus tiedostoon alkaa normaalin kirjoitintulostuksen tavoin:

F9 --> Print

Ennen **Go**-komentoa on kuitenkin muutettava tulostuskohde tiedostoksi kirjoittimen sijasta:

Settings --> Destination --> File --> Quit

Samoin usein on hyvä ottaa reunukset (marginaalit) pois:

Settings --> Margins --> No-margins --> Quit

Sitten vain annetaan **Go**-komento.

(Taulukkolaskennassahan pitää ennen tulostusta määrittellä Source-alue, joka tulostetaan samalla tavalla kuin kirjoittimellekin tulostettaessa. Tekstinkäsittelyssä tulostuu koko teksti ilman määrittelyjä.)

Symphony tekee tulostiedostosta oletuksena **PRN**-loppuisen, esimerkiksi **TULOS1.PRN**.

Sitten kun tiedot on tulostettu tiedostoon, voidaan tulostiedosto siirtää vaikkapa keskuskoneelle. Siirrossa pitää käyttää **ns. merkkimuotoista siirtoa** (tekstisiirto). Siirron jälkeen tiedostoa voi jatkokäsitellä keskuskoneen puolella tarvittaessa ja/tai liittää vaikka dokumentointijärjestelmän piiriin. Sen voisi myös esimerkiksi tulostaa jollekin keskuskoneeseen yhteydessä olevalle kirjoittimelle.

Tulostiedosto on normaali ASCII-muotoinen tiedosto, joka voidaan lukea useimpiin muihin ohjelmiin. Sen voisi viedä esimerkiksi DisplayWrite 3-tekstinkäsittelyohjelmaan jatkokäsiteltäväksi. DisplayWrite 3-ohjelmassa tulostiedosto luettaisiin käsiteltävään tekstiin komentoreitillä:

F4 --> Lue --> <tiedostonimi>

Myös toisinpäin (DW3 --> Symphony) tekstin vienti onnistuu ASCII-tiedostomuodon kautta. DisplayWrite 3-ohjelmassa teksti talletetaan ASCII-muotoon komentoreitillä:

F4 --> ASCII-tall. --> "määritellään alue" --> <tiedostonimi>

Symphony-ohjelmaanhan ASCII-tekstitiedosto taas luetaan tämän ohjeen alkupuolella esitettyllä tavalla.

Timo Pyörny

PC-käyttäjät ry:n elektronisen postilaatikon (PCUF:n) käyttöohje

PCUF:n käyttöön tarvitaan:

- 1) PC-mikrotietokone tai asynkroninen pääte RS232C-liitännällä
- 2) Pääteohjelma, kuten MS-kermit tai Procomm
- 3) Modeemi (V.22 (1200 bps) tai V.21 (300 bps))
- 4) Tavallinen puhelinlinja, johon modeemi kytketään mukana seuraavalla välikappaleella puhelimen ja puhelinasian väliin.

Modeemin kytkeminen:

Korttimodeemia käytettäessä modeemikortti voidaan kytkeä suoraan koneen sisään ja siten välttyä koneen ja modeemin välikaapelin hankkimiselta.

Mikäli kuitenkin käytetään ulkoista modeemia, on koneessa oltava RS232C-sarjaliitäntä, johon modeemi voidaan kytkeä sopivalla välikaapelilla.

Pääteohjelma:

Pääteohjelmaa tarvitaan, jotta saataisiin puhelinlinjaa pitkin tuleva teksti näkyviin PC:n ruudulla. Ohjelma muuttaa siis PC:n asynkroniseksi pääteeksi.

Sopivia pääteohjelmia PC:lle ovat esimerkiksi MS-kermit ja Procomm, joista edellinen on public domain ilmaisohjelma ja jälkimmäinen on vapaasti levitettävissä oleva maksullinen ohjelma. Nämä ohjelmat voi hankkia esimerkiksi PC-käyttäjien ohjelmakirjastosta.

Yhteyden ottaminen PCUF:ään:

- Käynnistetään pääteohjelma ja asetetaan linjaparametrit oikein 1200 tai 300 bps, 8 data bits, 1 stop bit, ja no parity (Kermit-pääteohjelmassa tämä onnistuu kirjoittamalla seuraavat komennot: set baud 1200 (V.22:n käyttäjille) tai set baud 300 (V.21:n käyttäjille))
- Siirrytään pääteohjelmassa terminaalitilaan (Kermitissä komento connect)
- Valitaan puhelimella PCUF:n puhelinnumero (6121 545 tai 608 070)
- Mikäli linjalta kuuluu kimeä vinkuva ääni, painetaan modeemin DATA-näppäintä, jonka jälkeen modeemi kytkeytyy linjalle.
- Mikäli puhelinlinjat ovat varattuja, on yritettävä soittaa numeroihin, kunnes toinen linjoista vapautuu.
- Kun modeemi on saanut yhteyden PCUF:n vastavan modeemin kanssa, pitää painaa PC:ltä ENTER-näp-

päintä muutaman kerran kunnes saadaan näkyviin sisääntuloteksti.

- Jotta uusi käyttäjä voisi käyttää systeemiä, hänen on 'rekisteröidyttävä' systeemin käyttäjäksi. Tämä tarkoittaa sitä, että hänen on annettava systeemille tietoja itsestään. Kaikkiin kysymyksiin on vastattava asianmukaisesti, jotta systeemiin saisi täydet käyttöoikeudet. Rekisteröityminen tapahtuu kirjoittamalla kysymykseen 'Käyttäjätunnus:' teksti 'uusi'. Tämän jälkeen PCUF esittää kysymyksiä, joihin on vastattava asianmukaisesti. Kun kaikkiin kysymyksiin on vastattu, PCUF ilmoittaa, että systeemin ylläpito tarkistaa käyttäjäoikeushakemuksen muutaman vuorokauden sisällä, ja antaa oikeudet mikäli anomus on asianmukainen.

REKISTERÖITYMISESSÄ KANNATTAA HUOMIOIDA SEURAAVAT ASIAT:

Kysymykseen 'Anna nimesi (Etu- ja sukunimi isoilla alkukirjaimilla)' ei tarvitse vastata antamalla kaikkia nimiä, yksi etunimi riittää.

Sensijaan kannattaa huomioida, että nimeä EI kirjoiteta kokonaan isoilla tai pienillä kirjaimilla, vaan että nimien alkukirjaimet ovat isoja.

Esim : Ville Vallaton

Kysymykseen 'Anna syntymäaikasi' riittää syntymäaika, sosiaaliturvatunnusta ei tarvitse antaa, mikäli ei aivan välttämättä halua. Syntymäaika kannattaa antaa muodossa PP/KK/VV, jossa PP=päivä, KK=kuukausi ja VV=vuosi.

Esim. 13/05/46 vastaa päiväystä 13. toukokuuta 1946

Kysymykseen 'Anna haluamasi käyttäjätunnus' vastataan antamalla 3-8 merkkiä pitkä käyttäjätunnus kokonaan pienin kirjaimin. Tunnuksessa ei saa esiintyä välilyöntejä eikä erikoismerkkejä. Numerot ja kirjaimet ovat sallittuja. Käyttäjätunnus kannattaa valita siten, että muiden käyttäjien on helppo muistaa se. Käyttäjätunnuksen avulla systeemi tunnistaa eri käyttäjät, ja muut käyttäjät voivat lähettää sen avulla postia toisilleen. Käyttäjätunnus siis ei ole salasana systeemiin.

Mikäli tunnus on jo käytössä, systeemi pyytää valitsemaan uuden.

Esim: Ville Vallaton voisi valita käyttäjätunnukseksi villev.

Kysymykseen 'Anna haluamasi tunnussana (4-8 merkkiä)' vastataan antamalla 4-8 merkkiä pitkä 'salasana' systeemille. Tämän tunnussanan avulla voidaan turvata, että kukaan muu käyttäjä ei pääse toisen tunnuks-

sella PCUF:ään sisään. Tunnussana kannattaa valita siten, että sen muistaa itse hyvin ja että muiden on kuitenkin vaikea päätellä sitä. Missään tapauksessa EI kannata käyttää tunnussanana käyttäjätunnusta, puhelinnumeroa, syntymäaikaa tms helposti pääteltävää tietoa. Tunnussanan vaihto on myös myöhemmin mahdollista.

Muihin kysymyksiin vastataan systeemin antamien ohjeiden mukaan.

Kun rekisteröitymisanomus on tehty, on odotettava kunnes systeemin ylläpito on hyväksynyt sen (korkeintaan 2 vrk).

Sisääntulo jo rekisteröityneille käyttäjille :

- Terminaali ohjelma ladataan
- Numeron valinta ja modeemin kytkeminen linjalle tapahtuu kuten rekisteröitymis yhteydellä.
- Painetaan muutaman kerran ENTER-näppäintä kunnes saadaan 'Käyttäjätunnus'-teksti näkyviin.
- Vastataan käyttäjätunnuksella, joka valittiin rekisteröitymis yhteydellä.
- Vastataan tunnussananalla 'Tunnussana'-kysymyksen.

Mikäli tunnus ja tunnussana on kirjoitettu oikein ja käyttäjä on hyväksytty, PCUF tulostaa alkutekstit ja päästää sisään itse systeemiin.

Systeemin rakenne :

PCUF rakentuu eri käyttöön rakennetuista tasoista sekä kaikille tasoille yhteisistä välitasoista. Systeemiin sisään tuleminen ja siitä poistuminen tapahtuu aina päätasolta (MAIN). Päätasolta voidaan siirtyä muille systeemin tasoille tai käyttää tason erikoiskomentoja. Päätason lisäksi systeemissä on COM-telekokousjärjestelmä ja MAIL-postitusjärjestelmä.

Seuraava yksinkertaistettu kuvio kertoo systeemin rakenteen:

Pääperiaate on, että seuraavalle tasolle pääsee systeemissä kirjoittamalla tason nimen. Edelliselle tasolle pääsee kirjoittamalla 'exit'. Jokaisella tasolla on lisäksi omia komentojaan, jotka saa esille komennolla 'komennot'.

Jokaiselta tasolta voi lisäksi käynnistää HELP-opastusjärjestelmän, jonka avulla saa apua systeemin toiminnasta. Systeemistä voi poistua päätasolta (MAIN) komennolla 'logout'.

Jotta käyttäjä erottaisi tason, jolla hän kulloinkin on, eri tasoilla on erilaisia kehoitteita. Yleisimpien tasojen kehoitteet ovat seuraavat:

MAIN - Päätaso (Tältä tasolta voidaan siirtyä muille tasoille. Myös systeemiin tulo ja systeemistä poistuminen tapahtuvat tällä tasolla).

COM - COM-telekokousjärjestelmä. Tämä taso on tarkoitettu yleiselle keskustelulle. COM pitää sisällään useita eri 'kokouksia', joissa käsitellään eri aiheita. Kukin käyttäjä voi liittyä haluamiinsa kokouksiin ja siten seurata niissä esiintyvää julkista keskustelua.

Mail - MAIL-postitusjärjestelmä on tarkoitettu yksityisten kirjeiden lähettämiseen toisille käyttäjille.

Editor - EDITOR-tasolla muotoillaan itse kirjoitettavaa tekstiä. Editor-tasolle siirrytään sekä COM:sta että MAIL:ista kirjoitettaessa tekstiä. Editor-tasolta voidaan lisäksi siirtyä ruutupohjaiseen editoriin.

Päätason komennot (MAIN):

Päätaso on systeemin perustaso, jolle joudutaan aina systeemiin sisään tultaessa. Myös PCUF:stä poistuminen tapahtuu aina päätasolta. Kaikki komennot voi lyhentää päätasolla. Ainoa ehto lyhentämiselle on se, että komento erottuu muista komennosta. Seuraavassa lista päätason komennosta:

Peruskomennot:

help {aihe} Help-opastusjärjestelmään siirtyminen

mail Elektroniseen postitusjärjestelmään siirtyminen

com COM-telekokousjärjestelmään siirtyminen

komennot Listaa PCUF:n komentolista

who Kerro samaan aikaan PCUF:ssa sisällä olijat

msg tunnus Reaaliaikaisen viestin lähettäminen käyttäjälle tunnus

setpswd Muuta tunnussanaa (Tunnussanassa on oltava 5-8 merkkiä, joista ainakin yhden on oltava numero)

date/time Kerro kellonaika ja päiväys

check Komennon avulla kukin käyttäjä saa näky-

viin omat henkilötietonsa ja voi siten tarkistaa niiden oikeellisuuden.

last Listaa systeemin viimeisten käyttäjien tunnukset

vttest Ohjelma pääteen VT100-emulaation toimivuuden tarkistamiseksi

boxit Lista Suomen elektronisista postilaatiokoista

food Ruokatietokanta (lähes 400 eri ruuanvalmistusohjetta)

logout PCUF:stä poistuminen

Ajanvietekomennot:

hack Kuuluisa Hack-peli

navy {tunnus} Laivanupotuspeli (peliä voi pelata joko tietokonetta tai toista käyttäjää vastaan)

robots Peli, jossa yritetään saada robotit törmäämään toisiinsa

othello Othello-peli

blue Blue moon korttipeli

Jotta pelejä voisi pelata, käyttäjän on asetettava päätasolla pääteasetus oikein. Pääteasetuksen asettaminen tapahtuu komennolla **set term pääte**, jossa pääte on vt100, vt52, adm3a tai vt220. Esim. **set term vt100**

Pelien pelaaminen on rajoitettu PC-käyttäjien kuulumattomilta 17-21 välisenä aikana. Pelit eivät ole mikään systeemin itsetarkoitus, vaan ne monipuolistavat systeemiä.

COM-Telekokousjärjestelmä (COM)

COM-telekokousjärjestelmään voidaan siirtyä päätasolta (MAIN) komennolla **"com"**. COM-systeemissä voidaan listata kaikki keskusteluryhmät (kokoukset) komennolla **"list"**. Komennolla **"join"** voidaan liittyä haluttuihin kokouksiin ja komennolla **"leave"** voidaan erota kokouksista, joita ei haluta lukea.

Systeemi pitää automaattisesti kirjaa kunkin käyttäjän viimeiseksi lukemasta kommentista, ja osaa siten aina jatkaa oikeasta kohdasta, kun käyttäjä tulee sisään seuraavan kerran.

Kommentteja luettaessa COM-systeemi seuraa samassa kokouksessa kommentit aina AIHEJÄRJESTYKSESSÄ, ei numerojärjestyksessä. Tästä on se etu, että keskustelu voidaan seurata aina yhtenäisenä ja vasta sen jälkeen siirtyä uuteen aiheeseen. Tämä on mahdollista kommenttien ketjutuksen (chains) avulla.

Kommentteja luettaessa COM vaihtaa automaattisesti kokousta, kun kommentit ovat loppuneet luettavasta kokouksesta.

Seuraavassa listassa on lueteltuna COM-systeemin peruskomennot:

list Listaa kokousten nimet

join A Liity tai siirry kokoukseen nimeltä A

leave A Eroa kokouksesta nimeltä A

begin nro Aloita kommenttien lukeminen kommentista nro oletuskokouksessa

only kpl Lue kpl viimeistä kommenttia oletuskokouksesta

ENTER Lue seuraava lukematon kommentti

entry Kirjoita uudesta aiheesta

com {nro} Kommentoi kommenttia nro tai viimeksi luettua kommenttia. (HUOM käytä aina tätä komentoa, kun haluat kommentoida toisen käyttäjän kirjoittamaa tekstiä).

rev nro Lue kommentti nro oletuskokouksesta

exit COMista poistuminen ja palaaminen päätasolle (MAIN)

Lisäksi toimivat kaikkien tasojen peruskomennot:

msg tunnus Reaaliaikaisen viestin lähettäminen toiselle käyttäjälle

who Kerro koneessa samaan aikaan olevat käyttäjät

user tunnus Etsi käyttäjän oikea nimi

user/n En Sn Etsi käyttäjän käyttäjätunnus (En=etunimi, Sn=sukunimi)

fortune Mietelause

komennot Listaa kaikki tason komennot

MAIL-postitusjärjestelmä (Mail)

Mail-postitusjärjestelmän avulla voidaan lähettää käyttäjille henkilökohtaisia kirjeitä, joita kukaan muu ei voi lukea. Mailiin päästään päätasolta komennolla **"mail"**. Aina mailiin siirryttäessä PCUF tulostaa listan saapuneista kirjeistä, niiden lähettäjistä ja otsikoista.

Postitusohjelman avulla on mahdollista lähettää kirjeitä käyttäjille **"send tunnus"**, vastata toisen käyttäjän lähettämään kirjeeseen **"reply"** ja lähettää eteenpäin itselle tullut kirje **"forward nro"**.

Myös MAILissa komentojen lyhentäminen on mahdollista. Mail tuntee seuraavat komennot:

list Tulosta lista postilaatikossa olevista kirjeistä ja niiden otsikoista

send tunnus Lähetä kirje käyttäjälle tunnus.

reply {nro} Vastaa kirjeeseen nro

forward {nro} Lähetä kirje nro eteenpäin

del nro Poista postilaatikosta kirje nro

udel nro Palauta postilaatikkoon tuhottu kirje nro (toimii vain jos postilaatikosta ei ole poistettu välillä)

rev nro Lue kirje nro

ENTER Lue seuraava lukematon kirje

komennot Lista mailin komentoista

exit Poistuminen mailista

Lisäksi toimivat kaikkien tasojen peruskomennot:

msg tunnus Reaaliaikaisen viestin lähettäminen käyttäjälle tunnus

help {aihe} Help-opastusjärjestelmän käynnistäminen

user tunnus Etsitään käyttäjän tunnus oikea nimi

user/n En Sn Etsitään nimellä käyttäjätunnus (En=etunimi, Sn=sukunimi)

fortune Mietelause

Editor, tekstin kirjoittaminen systeemiin:

Tekstin kirjoittaminen systeemiin tapahtuu pääsääntöisesti aina samalla tavalla kirjoitettiin tekstiä sitten MAILiin tai COMiin. Tekstin kirjoitustilaan (Editor>) joutuu annettaessa COMista komento **entry** tai **com** ja MAILista komento **send**, **reply** tai **forward**.

· Komennosta riippuen PCUF joko kysyy otsikkoa tai valitsee sen itse.

· Editoriin siirryttäessä joudutaan suoraan syöttötilaan, joka nähdään siitä, että ruudun vasempaan laitaan ilmestyy kaksoispiste.

· Tähän tilaan voidaan alkaa kirjoittaa tekstin sisältöä. Kun teksti halutaan päättää, painetaan tyhjällä rivillä ENTER, jolloin PCUF palaa editorin päätasolle kehoitteen Editor. Tässä tilassa voidaan jatkaa tekstin muokkausta.

Editorin komennot:

list {alkurivi-loppurivi} Listaa teksti {alkaan riviltä ja loppuen riville}

inp Jatka tekstin syöttämistä

ins rivinro Lisää rivejä tekstin väliin

save tai exit Tallenna kirjoitus

quit Hylkää kirjoitus (jätä tallentamatta)

rew rivinro Kirjoita uudestaan rivinro

del rivi / alku-loppu Tuhoa rivi / rivit

edit rivinro Editoi yksittäistä riviä (katso rivieditori)

help lista editorin komentoista

msg tunnus Reaaliaikaisen viestin lähettäminen

Editorin komentokanta poikkeaa toistaiseksi hieman muiden tasojen komentokannasta johtuen siitä, että editorista on käytössä vanha versio. Tästä johtuen editor ei ymmärrä komentoa **"komennot"** eikä osaa hallita komentojen lyhentämissä. Nämä viat korjataan lähiaikoina.

Rivieditori:

Kaikkialla systeemissä, jossa on mahdollisuus kirjoittaa tekstiä riville, on käytössä myös yksittäisen rivin korjausmahdollisuus. Rivieditori ymmärtää seuraavia kontrollikoodeja:

DEL tai backspace Edellisen merkin tuhoaminen

CTRL - x Osoittimen alla olevan merkin tuhoaminen

CTRL - d Osoittimen siirtäminen taaksepäin

CTRL - f Osoittimen siirtäminen eteenpäin

CTRL - b Osoittimen siirtäminen rivin alkuun

CTRL - e Osoittimen siirtäminen rivin loppuun

CTRL - i Insert-tilan asettaminen päälle / pois

CTRL - r Rivin tulostaminen uudestaan

CTRL - s Tulostuksen pysäyttäminen (tulostus jatkuu vasta kun saadaan CTRL-q)

CTRL - q Tulostuksen jatkaminen

Mikäli esimerkiksi kirjoitettaessa tekstiä sattuu tulemaan linjavirhe tai message toiselta käyttäjältä, oman tekstin voi palauttaa painamalla yksinkertaisesti CTRL ja r samanaikaisesti.

Msg-ohjelman käyttäminen:

Msg-ohjelman avulla voidaan lähettää samaan aikaan linjalla olevalle käyttäjälle viesti. Komento toimii kaikilla yleisimmillä tasolla. Msg-ohjelmalle annetaan parametreina käyttäjätunnukset, joille viesti lähetetään. Tämän jälkeen Ohjelma tulostaa Msg> - kehoitteen, johon viesti voidaan kirjoittaa.

Vietin jatkaminen seuraavalla riville on mahdollista. Message lähetetään, kun painetaan tyhjällä Msg> - rivillä ENTER.

-r -parametrilla voidaan lähettää uudestaan viimeksi lähetetty message.

Esim : msg testi lähettää messagen tunnukselle testi

msg -r koe lähettää edellisen messagen tunnukselle koe

Aikarajoitukset:

Jotta kaikille käyttäjille voitaisiin turvata sisäänpääsymahdollisuus edes kohtuullisessa ajassa, PCUF:n käyttöaika on rajoitettu seuraavasti:

	PC-käyttäjä	Muut
Viikkoaika	6 tuntia	3 tuntia 30 min
Kerta-aika	60 min	40 min
Jäähy	10 min	10 min

Systeemi varoittaa aina 3 min ennen ajan loppumista ja pyytää poistumaan.

Mikäli ko. aikana ei poistu systeemistä, PCUF katkaisee linjan automaattisesti. Jokaisen yhteyden jälkeen on 10 min jäähy, jona aikana sama käyttäjä ei pääse uudestaan sisään. Näin voidaan taata, ettei yksi käyttäjä pidä hallussaan koko iltaa puhelinlinjaa.

PC-käyttäjillä on lisäksi etuoikeus toiseen puhelinlinjaan klo 14-23.

Numerosta 6121 545 pääsevät kaikki käyttäjät sisään vuorokauden ympäri

Numerosta 608 070 pääsevät VAIN PC-käyttäjät sisään klo 14-23. Muulloin myös muut käyttäjät voivat käyttää tätä linjaa.

Käyttöohjeet :

Koska PCUF jatkaa jatkuvasti kehittymistään, mitään täysin kiinteitä käyttöohjeita ei voida julkaista kirjallisi-

na. Tässä ohjeessa on kuitenkin yritetty auttaa käyttäjää alkuun ja kertoa systeemin pääasiallinen rakenne. Tarkemmat käyttöohjeet, joita pidetään ajan tasalla myös muutoksia tehtäessä, löytyvät PCUF:n help-opastusjärjestelmästä. Mikäli systeemin käytössä kuitenkin esiintyy vaikeuksia, PCUF:n ylläpito vastaa mielellään kysymyksiin ja ongelmiin.

Tulevaisuuden näkymät:

PCUF tulee tarjoamaan tulevaisuudessa keskustelu- ja postitusjärjestelmien lisäksi myös tietyille erikoisryhmille suljettuja alueita sekä jäsenilleen mahdollisuuden myös pieneen source-koodikirjastoon, jonka kautta voi levittää muille yhdistyksen jäsenille itse kehitettyjä ohjelmien pätkiä. Mitään varsinaista ohjelmien imurointipurkkia PCUF:stä ei kuitenkaan tule.

Tarkoitus olisi myös kehittää PCUF:ään alue, johon kerättäisiin mielenkiintoisimpia artikkeleita PC-käyttäjä-lehdestä. Mikäli käyttäjillä on uusia ideoita systeemin käyttömahdollisuuksista, otamme niitä mielellämme vastaan.

Muutama sana ylläpidolta:

PCUF samoin kuin PC-käyttäjien muukin organisaatio toimii täysin vapaaehtoiselta pohjalta. PCUF:n ylläpito siis ei pysty tekemään kokopäivätoimisesti työtä PCUF:n eteen. Toivomme, että otatte tämän huomioon mahdollisten toimintahäiriöiden/ohjelmistovirheiden sattuessa. Pyrimme kuitenkin kehittämään mahdollisimman monipuolista ja toimintavarmaa tiedonvälityskanavaa yhdistyksen jäsenten käyttöön.

Terveisin Jari Nopanen

PC-käyttäjät ry

5.5.1988

**PC-KÄYTTÄJÄ-lehti
toivottaa lukijoilleen
oikein hyvää kesää.**

Opastusta kiintolevyn käyttäjälle

WSOY julkaisi viime vuoden lopulla jo kolmannen Petteri Järvisen kirjoittaman suomenkielisen mikrotietokonealan kirjan. Aikaisemmin ilmestyneet kirjat ovat nimeltään Mikrotietokoneet ja PC-käyttäjän käsikirja. Nyt nimenä on Kiintolevyn käyttäjän opas.

Mikrotietokoneiden ja ohjelmistojen kehittymistä ovat auttaneet nopeat massamuistit. Kiintolevyjen eli kovalevyjen hinnat ovat laskeneet huomattavasti viime vuosien aikana. Niinpä kiintolevyt ovat tulleet myös koti- ja harrastekäyttöön.

Petteri Järvisen kirjan tarkoituksena on kertoa kiintolevyn käyttöön liittyvistä asioista siten, että myös aloittelevat mikroilijat saavat tarpeellista tietoa kiintolevyn käytöstä.

KIRJAN SISÄLTÖ

Kirjassa on kymmenen lukua. Seuraavassa on lyhyt kuvaus kunkin luvun sisällöstä.

1. Mitä kiintolevyt ovat

Tässä luvussa kuvataan kiintolevyn sisäistä rakennetta ja tallennuskapasiteettia. Siirtonopeudesta, koodausmenetelmistä ja ohituskertoimesta on lyhyt esitys. Korttikiintolevyistä on myös oma selostuksensa.

2. Järjestelmän käyttöönotto

Ennen kuin kiintolevy voidaan ottaa käyttöön, pitää se alustaa. Tätä ennen se voidaan tarvittaessa jakaa partitioihin. Alustuksen jälkeen voidaan perustaa tarvittavat alihakemistot. Näistä asioista sekä asetusten teosta löytyy kirjasta tarvittavat ohjeet. Käyttöjärjestelmän vaihtamisesta uuteen versioon annetaan myös vinkkejä.

3. Käyttöjärjestelmä ja kiintolevy

Koska kiintolevylle mahtuu paljon enemmän tietoa kuin levykkeille, pitää tiedot organisoida järkevällä tavalla. Tällöin kysymykseen tulevat alihakemistot. Käyttöjärjestelmässä on omat käskyt alihakemistojen perustamiseen (MKDIR) ja poistamiseen (RMDIR). Hakureitti voidaan määritellä käskyllä PATH. Näistä ja muista hakemistoihin liittyvistä asioista kerrotaan tässä luvussa.

4. Kiintolevyn organisointi

Tässä luvussa tarkastellaan, miten monta alihakemistoa pitäisi perustaa. Hakemistojen perustaminen on ongelmallista. Jos hakemistoja on paljon, sekoittavat ne käyttäjää. Jos niitä on taas vähän, tiedostoja tulee niihin liikaa ja levyn ylläpito vaikeutuu. Lisäksi tarkastellaan ohjelman käyttöä toisesta alihakemistosta.

5. Käyttöjärjestelmän apuohjelmia

Käyttöjärjestelmän apuohjelmista selostetaan ATTRIB-, CHKDSK-, LABEL-, RECOVER-, SET-, TREE- ja XCOPY- käskyjen toimintaa.

6. Komentojonot käyttäjän apuna

Tässä luvussa on lisätietoa komentojonojen käytöstä. Komentojonoista on ollut esitys jo Järvisen aikaisemmassa teoksessa PC-käyttäjän käsikirja.

7. Toiminnan optimointi

Tässä luvussa tarkastellaan, miten hakureittien ja puskurien määrittely vaikuttaa toimintaan. Lisäksi selostetaan Disk Optimizer-ohjelman ja RAM-levyn käyttöä.

8. Varmuuskopiointi

Varmuuskopiointiin on omistettu oma lukunsa. Varmuuskopioita voidaan tehdä monella tavalla. Eri vaihtoehtoja selvitetään tässä. Käyttöjärjestelmän oman varmuuskopiointiohjelman lisäksi esitellään muita kaupallisia tuotteita kuten Fastback ja TakeTwo. Myös nauha-asemille varmistusta käsitellään sekä videonauhan käyttöä varmistukseen.

9. Erilaisia apuohjelmia

Kiintolevyn tietojen käsittelyyn on olemassa useita kaupallisia ja ns. julkisohjelmia. Kaupallisista ohjelmista käsitellään mm. Norton Utilities- ja PC-Tools-ohjelmia.

10. Ohjelmien asentaminen kiintolevylle

Ennen kuin valmisohjelma saadaan toimimaan kiintolevyllä, on se asennettava. Tässä luvussa esitetään eräiden suosittujen ohjelmien asennusta ja annetaan vinkkejä siitä, miten asentaminen kannattaa suorittaa.

LYHYESTI

Kirjasta saa apua sellainen henkilö, joka asentaa itse ohjelmat kiintolevylle sekä joutuu huolehtimaan kiintolevyn kunnosta. Kirjassa esitellään lyhyesti ohjelmia, joilla voidaan huolehtia kiintolevyn kunnosta.

Aloittelevalle käyttäjälle on myös tärkeää tietää, miten kiintolevy organisoidaan, jotta esim. varmistus voidaan hoitaa järkevällä tavalla. Organisointiin ja varmistukseen liittyviä vinkkejä löytyy myös kirjasta.

Käyttöjärjestelmän osalta esiintyy jonkin verran toistoa Järvisen aikaisemmissa kirjoissa esittämiin aiheisiin. Eihän kertaus paha asia liene. Hieman kuitenkin jää sellainen maku, että näin on pyritty lisäämään helpolla tavalla kirjan sivumäärää.

Tapio Hietamäki

TIETOLIIKENNE

**TARJOAMME PC-KÄYTTÄJÄT RY:N JÄSENILLE
VALMIIN TIETOLIIKENNEPAKETIN:**

- * Hyvä korttimodeemi, V21 ja V22 (1200 ja 300)
- * Suomenkieliset ohjeet
- * Takuu, Huolto, Tuki
- * Liittymiskaavakkeet tietoverkkoihin
- * 100 yhteysnumeroa tietopankkeihin
- * Suomenkieleen sovitettu tietoliikenneohjelma

TOIMITUSEHDOT

- * Ostaja on PC-Käyttäjät Ry:n jäsen
- * Toimitus postiennakolla
- * Hintatiedot säilyvät omassa porukassa

TILAA HETI !

MegaData Oy

Puhelin 941 - 615 660

Fax 941 - 611 663